

Aktywizacja społeczności lokalnych i budowanie wspólnoty

01

Mobilne Wsparcie
Społeczności Lokalnej

Pakiety wdrożeniowe innowacji społecznych zostały przygotowane w ramach projektu „Innowacje w samorządzie” realizowanego przez Fundację Fundusz Współpracy.

Pakiet wdrożeniowy innowacji **Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej** został opracowany na podstawie innowacji społecznej stworzonej w ramach inkubatora Śląska Przestrzeń Innowacji.

Niniejszy materiał opublikowany jest na licencji CC BY 4.0 (Creative Commons-Uznanie autorstwa-4.0 Międzynarodowe (CC BY 4.0)). Szczegóły licencji znajdziesz pod adresem: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>

Projekt realizowany w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Autorzy innowacji:

- Barbara Kazana
- Agnieszka Ochal
- Krzysztof Szymała
- Katarzyna Torfińska

Autorzy pakietu wdrożeniowego:

FUTURI

- Natalia Kacprzyk
- Łukasz Szczęsny
- Weronika Rochacka Gagliardi
- Ewelina Budzińska-Góra
- Sebastian Garbacz
- Maria Garus

Skład dokumentu:

- Agata Gancarczyk

Spis treści

01 Charakterystyka innowacji	5
1. Czym jest innowacja i jaki problem rozwiązuje?	6
2. Jakie jednostki mogą wdrażać innowacje?	14
3. Do jakich odbiorców jest kierowana innowacja?	16
4. Na czym polega wyjątkowość tego rozwiązania?	18
5. Co możecie zyskać wdrażając innowację?	19
6. Dlaczego Wasi odbiorcy będą zainteresowani innowacją?	20
02 Instrukcja wdrożenia	22
1. Na czym będzie polegało wdrożenie?	23
2. Jakich zasobów potrzebujecie do wdrożenia?	24
3. Jak przeprowadzić wdrożenie krok po kroku?	27
4. Na jakie potencjalne ryzyka należy uważać?	36
5. Harmonogram prac	39
6. Ramowy budżet wdrożenia innowacji	41
03 Lista załączników i źródeł	44
1. Lista załączników	45
2. Źródła	45

01

Charakterystyka innowacji

1. Czym jest innowacja i jaki problem rozwiązuje?

Czym jest rozwiązanie?

Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej to sposób pracy środowiskowej w terenie, który wykorzystuje rower gastronomiczny z kawą jako mobilny punkt spotkań, pozwalający nawiązać kontakt z mieszkańcami oraz budować z nimi relację. Dzięki temu możliwa jest praca ze społecznością w miejscach dobrze znanych mieszkańcom.

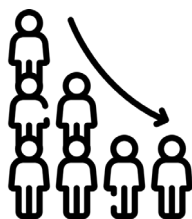
Głównym elementem innowacji jest asystent, który prowadzi nieformalne rozmowy i wspiera rozwiązywanie drobnych problemów. Dzięki temu przełamuje bariery formalności i braku zaufania do instytucji. Asystent, dzięki spotkaniom przy bezpłatnej kawie, diagnozuje sytuację w danym środowisku, łącząc kompetencje pracownika socjalnego i streetworkera.

Na jaki problem odpowiada?

Innowacja pozwala radzić sobie z niskim zaufaniem do instytucji wśród mieszkańców z grup defaworyzowanych, ułatwia wspieranie ich w wychodzeniu z kryzysu, a także pomaga gminom w badaniu realnych potrzeb społeczności.

Do kogo jest kierowane?

Mieszkańcy obszarów defaworyzowanych

w zakresie
identyfikacji potrzeb
i podjęcia działań
rewitalizacyjnych

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

które chcą podjąć
współpracę na rzecz
zmiany środowiska
lokalnego

Kto może wdrażać?

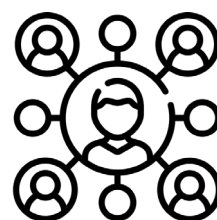
Wydziały polityki społecznej i rozwoju lokalnego

w zakresie działań
społecznych i inwe-
stycji infrastruktu-
ralnych

Ośrodki Pomocy Społecznej i Centra Usług Społecznych

jako narzędzie
pracy środowisko-
wej i uzupełnienie
usług instytucjonal-
nych

Centra aktywności lokalnej

rozwijając ofertę
animacji i aktywi-
zacji w społeczno-
ściach lokalnych

Jakie są najważniejsze funkcje?

- Diagnoza środowiska lokalnego w sposób nieinwazyjny.
- Atrakcyjna alternatywa prowadzenia identyfikacji potrzeb środowiska w pracy socjalnej.
- Pozyskanie wnikliwych informacji o realnych potrzebach.
- Budowanie zaufania do lokalnych instytucji.
- Zachęcanie do uczestnictwa w dalszych działaniach.
- Zwiększanie widoczności działań w przestrzeni dzielnicy.

Jak działa innowacja?

Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej to usługa, która przenosi identyfikację potrzeb określonego środowiska bezpośrednio w przestrzeń życia mieszkańców. Jej podstawą jest rower gastronomiczny – mobilny punkt, który przyciąga uwagę i ułatwia nawiązanie kontaktu przez asystenta społeczności lokalnej / animatora. Asystent / animator może objąć wsparciem dzielnicę, osiedle, sołectwo, wieś czy środowisko danej grupy społecznej (np. funkcjonalny obszar jednej lub kilku ulic, który charakteryzuje się znaczną liczbą interwencji policyjnych).

Cały proces opiera się na nieformalnym charakterze – brak biurokracji i formalnych barier sprawia, że mieszkańcy chętniej podejmują rozmowę i dzielą się doświadczeniami. Rozwiązanie działa stopniowo: od pierwszego kontaktu przy kawie, poprzez budowanie zaufania, aż po włączenie w działania wspólnotowe.

Asystent_ka społeczności lokalnej / animator_ka

Przyjeżdża rowerem gastronomicznym w miejsca spotkań mieszkańców, proponuje darmową kawę lub herbatę jako pretekst do rozmowy, prowadzi swobodne rozmowy, rozpoznaje potrzeby i problemy, obserwuje środowisko i diagnozuje sytuację w danej dzielnicy, notuje spostrzeżenia, gromadzi materiały do spójnej analizy, opowiada o dostępnych możliwościach i ofercie, proponuje przykłady działań, które mogłyby zyskać aprobatę mieszkańców.

Mieszkańcy

Mogą w naturalnej atmosferze opowiedzieć o swoich sprawach i potrzebach, indywidualnie decydują, czy i w jakim stopniu chcą angażować się w dalszy kontakt, otrzymują informacje o możliwościach wsparcia i zaproszenia do działań społecznych.

Instytucje publiczne

Wykorzystują zebrane informacje do planowania działań opartych na realnych potrzebach, wzmacniają swoją widoczność i wiarygodność w oczach mieszkańców, pokazując, że są obecne „tu i teraz” w codziennym życiu dzielnicy, budują trwałe relacje oparte na zaufaniu, które procentują większym udziałem mieszkańców w programach i inicjatywach lokalnych.

Jak wygląda Mobilny Punkt Spotkań?

Głównym elementem przestrzennym innowacji jest rower gastronomiczny, wokół którego odbywają się interakcje mieszkańców z asystentem / animatorem. Rower ten pełni kilka funkcji jednocześnie jako:

- **punkt informacyjny** — miejsce, w którym mieszkańcy dowiadują się o działaniach i możliwościach wsparcia,
- **punkt usługowy** — serwowanie darmowej kawy, herbaty czy drobnego poczęstunku jako naturalny pretekst do rozmowy,
- **punkt konsultacyjny** — przestrzeń do nieformalnych rozmów, diagnozy potrzeb i problemów,
- **narzędzie animacyjne** — widoczny i rozpoznawalny element w przestrzeni dzielnicy, budzący ciekawość i ułatwiający kontakt.

Na co warto zwrócić uwagę:

- **rower jest mobilny** — można go ustawić tam, gdzie toczy się życie społeczne (podwórka, place, okolice sklepów, wydarzenia lokalne),

- **rower powinien być oznakowany** — mieć spójny i czytelny branding (oznaczenie inicjatywy publicznej „Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej”, aby nie kojarzył się z prywatnym przedsięwzięciem, a jednocześnie nie zniechęcał do zaangażowania),
- **warto zadbać o otoczenie** — np. ustawić rower w pobliżu ławek lub zabrać składane krzeselka, by stworzyć atmosferę spotkania i rozmowy,
- **bezpieczeństwo i dostępność** — warto zadbać o oświetlenie i ustawienie roweru w miejscu bezpiecznym (np. z dala od ruchliwej ulicy), a także przyjaznym dla osób z niepełnosprawnościami (np. dostęp bez schodów, wygodne dojście),
- **dodatkowe elementy** — tabliczka z napisem „darmowa kawa”, proste atrakcje dla dzieci, np. kredki, bańki mydlane zwiększają dostępność i otwartość miejsca.

Dlaczego to działa?

- Mieszkańcy nie muszą przychodzić do urzędu czy ośrodka pomocy.
- Rozmowa przy kawie tworzy naturalny, bezpieczny pretekst do kontaktu – przełamuje bariery i obawy przed instytucjami.
- Stała obecność asystenta / animatora w środowisku buduje poczucie prawdziwego zainteresowania.
- Metoda jest nieinwazyjna – mieszkańiec sam decyduje, czy i kiedy chce rozmawiać.
- Łączenie ról pracownika socjalnego, streetworkera i animatora pozwala lepiej odpowiadać na różnorodne potrzeby mieszkańców.
- Rozwiązanie wpisuje się w lokalne programy rewitalizacji i polityki społeczne, wspierające integrację, partycypację i przeciwdziałanie wykluczeniu.
- Model sprzyja współpracy instytucji, organizacji i mieszkańców.

Dwie osoby rozmawiają ze sobą - pracownik z mieszkańcem z dzieckiem. Wspólnie piją kawę w jednorazowych kubeczkach i siedzą na ławce pod blokiem, dookoła zieleń miejska (raczej dzika niż zadbana). Są uśmiechnięci. Pracownik ma przy sobie kartkę i coś zapisuje. W tle jest rower gastronomiczny.

Jak wygląda przykładowy program?

Przedstawiony poniżej zestaw działań jest przykładowym programem, który pokazuje, jak w praktyce można organizować pracę mobilnego asystenta społeczności lokalnej.

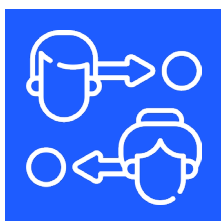
Samorząd i jego jednostki organizacyjne oraz partnerzy wdrażający innowację mają w tym zakresie pełną dowolność – ważne jest, aby oferta była dopasowana do realnych potrzeb mieszkańców.

Program działań Mobilnego Wsparcia Społeczności Lokalnej może obejmować:

Stałe dyżury w dzielnicy

- regularne wizyty roweru gastronomicznego w wybranych punktach (np. place zabaw, okolice sklepów, podwórka)
- rozmowy przy kawie i herbatce, budowanie relacji i zaufania

Animacje i aktywności sąsiedzkie

- zajęcia dla dzieci towarzyszących rodzicom (np. bańki mydlane, kredki, baloniki)
- proste działania integracyjne w przestrzeni dzielnicy (np. mini warsztaty, wspólne gry)

Konsultacje i diagnoza potrzeb

- zbieranie anonimowych opinii mieszkańców o problemach i potrzebach
- mapowanie zasobów i pomysłów społeczności, np. za pomocą tablicy myśli albo skrzynki sugestii (narzędzia opisane w załączonym ebooku)
- robienie prostych, ustrukturyzowanych notatek ze spotkań, tak aby różni animatorzy gromadzili wiedzę w podobny sposób i aby mogła ona posłużyć do dalszych wniosków i planowania działań

Współpraca z miejscami aktywności mieszkańca

- zapraszanie mieszkańców do udziału w zajęciach i wydarzeniach
- rozwijanie zainteresowań i pasji mieszkańców poprzez warsztaty, wspólne projekty

Dodatkowe działania

- udział w wydarzeniach lokalnych jako widoczny punkt wsparcia
- prowadzenie kampanii społecznych (np. zdrowa żywność, recykling, bezpieczeństwo sąsiedzkie)
- inicjowanie konsultacji społecznych w sprawach ważnych dla dzielnicy
- pozostawianie trwałych, choć drobnych, śladów zaangażowania mieszkańców – np. wspólnie posadzone rośliny, mural sąsiedzki, tablica z informacjami czy zdjęciami ze spotkań, które przypominają o wspólnym działaniu i wzmacniają poczucie wspólnoty

2. Jakie jednostki mogą wdrażać innowacje?

W ramach grantów innowacje mogą być wdrażane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego oraz ich jednostki organizacyjne. Jednak innowacje mogą być także wdrażane poza grantem w ramach własnych zasobów. W takim przypadku nie ma ograniczeń i istnieje możliwość samodzielnego wykorzystania dostępnych materiałów. Dodatkowo wyłoniono także możliwych partnerów lokalnych, którzy mogą stanowić istotne wsparcie podczas wdrażania innowacji.

Jednostki Samorządu Terytorialnego i jednostki organizacyjne JST

1. Wydziały rozwoju, strategii, polityki społeczne

Realizują programy społeczne i odnowy dzielnic, potrzebują narzędzia diagnozy potrzeb i angażowania mieszkańców.

2. Biura dialogu obywatelskiego / jednostki ds. partycypacji społecznej

Szukają nowych kanałów prowadzenia konsultacji i rozmów z mieszkańcami.

3. Ośrodki Pomocy Społecznej

Szukają uzupełnienia dla tradycyjnych form wsparcia, by skuteczniej docierać do osób unikających kontaktu z instytucjami.

4. Centra Usług Społecznych

Integrują różne usługi społeczne, mogą wdrażać model w ramach budowania lokalnych sieci wsparcia.

5. Centra Aktywności Lokalnej / domy kultury

Chcą poszerzyć swoją ofertę o działania animacyjne i mobilne formy wsparcia mieszkańców.

Potencjalni partnerzy lokalni

1. Organizacje pozarządowe

Działające na rzecz integracji społecznej, animacji lokalnej, partycypacji, wsparcia rodzin czy streetworkingu.

2. Spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty

Znają specyfikę swoich mieszkańców i mogą wskazać miejsca do działań.

3. Parafie i wspólnoty religijne

Pełnią ważną rolę w życiu społeczności, mogą pomagać w budowaniu zaufania.

4. Szkoły i placówki edukacyjne

Naturalne miejsca kontaktu z rodzinami, przestrzeń do wspólnych inicjatyw.

5. Kluby seniora, Uniwersytety Trzeciego Wieku, ośrodki podstawowej opieki zdrowotnej

Ważne kanały dotarcia do mieszkańców w wieku senioralnym.

6. Kluby i świetlice środowiskowe

Włączają mieszkańców w zajęcia, mogą współpracować z asystentem przy animacji działań.

7. Lokalne przedsiębiorstwa (np. sklepy, kawiarnie)

Mogą wspierać inicjatywy w dzielnicy, np. udostępniając przestrzeń lub fundując drobne poczęstunki.

8. Grupy nieformalne mieszkańców i liderzy lokalni

Mogą inspirować sąsiadów i współtworzyć program działań wokół Mobilnego Punktu Spotkań (roweru).

9. Miejskie spółki zarządzające nieruchomościami lub inwestycjami rewitalizacyjnymi

Mogą wspierać działania w obszarach, gdzie znajdują się mieszkania socjalne i komunalne.

3. Do jakich odbiorców jest kierowana innowacja?

Jednym z istotniejszych zadań podczas wdrażania innowacji jest precyzyjne określenie grupy odbiorców. Pozwala to na lepsze zarządzanie wdrożeniem i realizacją zadań, a także bardziej precyzyjne działania komunikacyjne i rekrutacyjne.

Mieszkańcy obszarów defaworyzowanych

- Często w trudnej sytuacji życiowej, mieszkańcy lokali socjalnych i komunalnych z ograniczonym dostępem do wsparcia instytucjonalnego.
- Potrzebują bezpiecznej i nieformalnej przestrzeni rozmowy, gdzie nie czują się oceniani.

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

- Borykają się z ubóstwem, bezrobociem, problemami wychowawczymi czy uzależnieniami.
- Potrzebują prostego kontaktu z instytucją, bez biurokracji i formalnych barier.

Rodziny z dziećmi w dzielnicach rewitalizowanych

- Potrzebują miejsca bezpiecznego dla całej rodziny, gdzie można porozmawiać, napić się kawy, a dzieci mogą się bawić.
- Mając niewiele czasu, preferują aktywności pozwalające realizować różne potrzeby naraz.

Młodzież

- Potrzebują przestrzeni, która nie stygmatyzuje, a jednocześnie daje okazję do wspólnych działań.
- Charakteryzuje ich niska aktywność obywatelska i zdolność do wypowiedzania się w sytuacjach formalnych.

Seniorzy

- Doświadczają samotności i izolacji, a mobilny asystent społeczności lokalnej daje im okazję do rozmowy i kontaktu w codziennym otoczeniu.
- Nie zawsze potrafią lub chcą korzystać z instytucjonalnych form wsparcia – diagnoza prowadzona w nieformalny sposób pomaga lepiej zrozumieć ich realne potrzeby.

4. Na czym polega wyjątkowość tego rozwiązania?

Warto mieć świadomość, na czym polega wyjątkowość tego rozwiązania, i dbać o to, aby te aspekty nie umknęły w gąszczu zadań i terminów.

Deinstytucjonalizacja wsparcia

Pomoc wychodzi poza mury urzędu czy OPS/Instytucji i trafia bezpośrednio w miejsca życia mieszkańców.

Nieformalny charakter

Rozmowa przy kawie zamiast formalnej wizyty w instytucji ułatwia kontakt i przełamywanie barier.

Wnikliwość diagnozy

Diagnoza oparta na jakościowych danych niemożliwych do pozyskania w sposób konwencjonalny.

Łączenie ról

Asystent łączy kompetencje pracownika socjalnego, streetworkera i animatora, co pozwala elastycznie odpowiadać na różne potrzeby.

Mobilność

Rower gastronomiczny umożliwia obecność tam, gdzie toczy się życie społeczne, oraz ułatwia przemieszczanie się między dzielnicami.

Metoda nieinwazyjna

Mieszkaniec sam decyduje, czy i kiedy chce wejść w relację, co buduje w nim zaufanie i poczucie bezpieczeństwa.

Widoczność i rozpoznawalność

Oznakowany rower z darmową kawą wzbudza ciekawość i staje się naturalnym punktem spotkań.

Nowe podejście do współpracy instytucji i mieszkańców

Innowacja tworzy pomost, który ułatwia dialog, gromadzenie wiedzy i wspólne planowanie działań rewitalizacyjnych.

Prostota i niski koszt wdrożenia

Rozwiązanie nie wymaga dużej infrastruktury, a może być skalowane w różnych gminach i łatwo finansowane z różnych źródeł.

5. Co możecie zyskać wdrażając innowację?

Wdrożona innowacja może służyć rozwiązaniu konkretnego problemu danego samorządu, ale także wpisywać się w szereg innych zadań i celów. Poniżej znajdują się korzyści dla samorządów wdrażających.

Skuteczniejsze dotarcie do mieszkańców

Możliwość nawiązania kontaktu z osobami, które nie korzystają z tradycyjnych form wsparcia, w tym z osobami wykluczonymi i nieufnymi wobec instytucji. Dodatkowo możliwe jest lepsze poznanie realnych potrzeb społeczności lokalnej, poprzez stworzenie naturalnej przestrzeni budowania zaufania i integracji lokalnej.

Wzmocnienie działań w obszarach defaworyzowanych

Innowacja wspiera integrację i aktywizację mieszkańców w tzw. trudnych dzielnicach. Pozwala też przełamać wcześniejsze niepowodzenia działań instytucjonalnych i odbudować zaufanie mieszkańców do programów aktywizacji.

Budowanie zaufania do instytucji

Obecność asystenta w codziennym życiu mieszkańców zmniejsza dystans i wzmacnia poczucie bezpieczeństwa. Dzięki temu samorząd zyskuje wizerunek bliskiego ludziom i otwartego na dialog.

Narzędzie diagnozy społecznej

Asystent w terenie gromadzi wiedzę o problemach i zasobach. Dane te mogą być wykorzystane do planowania polityk lokalnych i działań społecznych.

Rozwój współpracy lokalnej

Metoda angażuje instytucje, organizacje pozarządowe i mieszkańców wokół wspólnych działań. Sprzyja to budowaniu sieci wsparcia i partnerstw.

Kreowanie trwałych efektów społecznych

Wspólne działania sprzyjają wyłanianiu się lokalnych liderów. Powstają dzięki temu trwałe relacje sąsiedzkie, które pozostają w dzielnicy także po zakończeniu projektu.

6. Dlaczego Wasi odbiorcy będą zainteresowani innowacją?

Podczas rekrutacji odbiorców do projektu ważne jest, aby mówić do nich językiem ich korzyści. Dzięki temu będą w stanie zrozumieć, czego mogą się spodziewać po uczestnictwie, i zobaczyć, jak wpłynie to na ich życie.

Poniżej znajdziesz główne korzyści, które możesz przywołać, pozyskując różne grupy odbiorców dla wdrażanej innowacji.

Mieszkańcy

- Bezpieczne, nieformalne miejsce rozmowy bez barier urzędowych.
- Możliwość wyrażenia potrzeb i problemów w swoim otoczeniu.
- Poczucie bycia wysłuchanym i traktowanym z szacunkiem.
- Łatwiejszy dostęp do oferty zajęć aktywizacyjnych i działań integracyjnych.

Rodziny z dziećmi

- Przestrzeń przyjazna dla całej rodziny.
- Dzieci mają zapewnione proste atrakcje (np. kredki, bańki, baloniki).
- Rodzicom łatwiej w tym czasie nawiązać rozmowę z asystentem.

Młodzież

- Miejsce, które nie stygmatyzuje i pozwala spotykać się ze znajomymi.
- Możliwość rozwijania własnych inicjatyw i pomysłów.
- Praktyczna szkoła obywatelskości i współodpowiedzialności za wspólnotę lokalną.

Seniorzy

- Spotkania przy rowerze gastronomicznym są prostą i przyjazną formą włączenia w życie lokalnej społeczności.
- Obecność asystenta może ułatwić im dostęp do informacji o ofercie wsparcia i aktywnościach w lokalnych instytucjach.

02

Instrukcja wdrożenia

1. Na czym będzie polegało wdrożenie?

Innowacja została podzielona na 5 etapów. Dodatkowo wyłonione zostały działania, które powinny zostać zrealizowane w trakcie realizacji grantu (etapy 1 i 2). Etapy 3 i 4 pozwalają rozwijać innowację, jednak nie są wymagane do rozliczenia grantu.

Przed napisaniem wniosku o grant

Rozpoznanie (1 miesiąc)

Upewnienie się, że JST posiada zasoby do realizacji innowacji. Zidentyfikowanie obszaru działania. Przygotowanie pakietu wdrożeniowego i finansowego, aby projekt mógł skutecznie wystartować po otrzymaniu grantu.

Realizacja grantu

Przygotowanie (2 miesiące)

Zbudowanie zespołu i przeszkolenie niezbędnej kadry. Zakup i wyposażenie roweru gastronomicznego.

Uruchomienie (3-6 miesięcy)

Prowadzenie regularnych dyżurów roweru w przestrzeni dzielnicy oraz przygotowanie diagnozy sytuacji środowiska lokalnego.

Rozwój rozwiązania po rozliczeniu grantu

Monitoring (2 miesiące)

Sprawdzenie, w jakim stopniu instytucje wdrażające są w stanie kontynuować działania po zakończeniu finansowania.

Skalowanie (6-12 miesięcy)

Rozszerzenie działania na inne części gminy. Wzbogacenie funkcji roweru (np. konsultacje społeczne, działania edukacyjne).

2. Jakich zasobów potrzebujecie do wdrożenia?

Do wdrożenia będziesz potrzebować różnego rodzaju zasobów, które zostały podzielone na kilka kategorii.

Zasoby infrastruktury i sprzętu obejmują niezbędne urządzenia, narzędzia, technologie oraz wyposażenie przestrzeni, które umożliwiają realizację projektu.

Zasoby ludzkie porządkują, jakie role są potrzebne do przeprowadzenia rozwiązania i prawdopodobnie będą wymagały stworzenia nowych stanowisk pracy.

Zasoby organizacyjne wyznaczają listę działań, o które należy zadbać w ramach własnej organizacji.

Zasoby informacyjne porządkują o jakiego rodzaju informacje warto zadbać podczas realizacji innowacji.

Zasoby infrastruktury i sprzętu

- **Rower gastronomiczny dostosowany do przewozu sprzętu i serwowania napojów**
patrz ebook, str. 15 – Specyfikacja roweru gastronomicznego jako narzędzia pracy mobilnego asystenta społeczności lokalnej
- **Produkty spożywcze**
np. kawa, herbata, cukier, mleko, woda, drobny poczęstunek
- **Materiały animacyjne i rekrutacyjne**
np. kredki, bańki mydlane, ulotka o działaniach w dzielnicach/mieście, tablica informacyjna
- **Miejsce do przechowywania roweru i materiałów**
np. garaż, magazyn OPS lub domu kultury

- **Przestrzeń stacjonarna wspierająca działania**
np. klub mieszkańca, świetlica, sala w domu kultury, miejsce do spotkań, warsztatów i podsumowań działań – szczególnie w okresie jesienno-zimowym

Zasoby ludzkie

- **Asystent społeczności lokalnej**
min. 1 osoba, rekomendowane są 2 osoby
— prowadzenie działań w terenie, rozmowy, diagnoza, animacja, zbieranie danych, raportowanie
- **Osoby wspierające z instytucji i NGO**
np. animatorzy, streetworkerzy, pracownicy socjalni
— okresowe włączanie się w działania
- **Wsparcie techniczne/logistyczne**
np. konserwacja roweru, transport dodatkowych materiałów
- **Opiekun działań merytorycznych**
np. pracownik instytucji realizującej projekt
— wsparcie asystentów w planowaniu, organizacji animacji, nadzór harmonogramu i jakości działań
- **Trener/specjalista ds. badań**
— przeprowadzenie szkolenia dla zespołu wdrożeniowego w zakresie dostosowania narzędzi, prowadzenia badań i analizy danych opartych o opinie mieszkańców
- **Specjalista/ści ds. badań (opcjonalnie)**
— planowanie procesu badawczego, opracowanie narzędzi do zbierania danych, analiza wyników i przygotowanie raportu końcowego na podstawie zebranych opinii mieszkańców i sytuacji środowiska lokalnego

Zasoby organizacyjne

- **niezbędne opłaty eksploatacyjne**
- **druk materiałów**
— do konsultacji, ankiet i innych narzędzi pracy asystenta / animatora
- **organizacja spotkań podsumowujących**
— z partnerami i mieszkańcami
- **dedykowana zakładka (opcjonalnie)**
— na stronie internetowej instytucji
- **narzędzia do raportowania i prowadzenia notatek**
— prosty formularz / arkusz online
- **zgody formalne**
— na korzystanie z przestrzeni publicznej, organizację wydarzeń w dzielnicy
- **procedury administracyjne**
— zasady zamówień publicznych, rozliczanie grantu
- **wsparcie administracyjne ze strony urzędu / instytucji**
— sekretariat, księgowość, dział promocji

Zasoby informacyjne

- **diagnoza lokalnych potrzeb i mapy problemów**
np. wyniki badań rewitalizacji, konsultacji społecznych
- **wiedza i materiały szkoleniowe dla asystenta / animatora**
np. streetworking, komunikacja z mieszkańcami, animacja lokalna
- **materiały rekrutacyjne dla mieszkańców**
ulotki, plakaty, tablice informacyjne, informacje w mediach społecznościowych

3. Jak przeprowadzić wdrożenie krok po kroku?

Poniżej znajduje się szczegółowy opis propozycji działań, które warto zrealizować, aby skutecznie wdrożyć innowację. Niektóre z nich są opcjonalne (na kolorowym tle), a więc takie, które zwiększają jakość innowacji, jednak pominięcie ich nie wpłynie negatywnie na wdrożenie rozwiązania.

Przed napisaniem wniosku o grant

Etap 0 Rozpoznanie

1. Zbierz informacje o obszarze

Sprawdź, jakie działania rewitalizacyjne już trwają, przeanalizuj dokumenty strategiczne (programy rewitalizacji, lokalne strategie, diagnozy OPS), dane statystyczne (np. bezrobocie, ubóstwo, struktura demograficzna).

2. Zmapuj punkty życia społecznego

Sklepy, place zabaw, przystanki, podwórka, targowiska, kluby seniora, świetlice; zwróć uwagę także na mniej formalne miejsca spotkań (ławki, ogródki, sklepy osiedlowe).

3. Poznaj głosy mieszkańców (opcjonalnie)

Porozmawiaj z lokalnymi liderami (radni dzielnicowi, przewodniczący wspólnot / spółdzielni, animatorzy, księża, aktywiści).

4. Zweryfikuj możliwości formalne

Sprawdź procedury samorządu związane z wykorzystaniem przestrzeni publicznej, zamówieniami, rozliczaniem grantu.

5. Nawiąż współpracę wewnątrz instytucji

Porozmawiaj z innymi wydziałami (polityka społeczna, kultura, edukacja, rewitalizacja), żeby ustalić podział ról i wsparcie.

6. Zrób wstępną listę partnerów (opcjonalnie)

Spółdzielnie mieszkaniowe, parafie, szkoły, lokalne firmy. Porozmawiaj z nimi o możliwościach wsparcia działań (np. udostępnienie przestrzeni, pomoc w promocji, drobne poczęstunki).

7. Oceń zasoby

Sprawdź, jakie masz środki finansowe i lokalowe (np. garaż na rower, miejsce spotkań), a co trzeba będzie sfinansować z grantu.

8. Zaplanuj wstępną rekrutację

Pomyśl, jak w prosty sposób opowiedzieć mieszkańcom o planowanej innowacji (np. plakat informacyjny, post w mediach społecznościowych, rozmowa na spotkaniu spółdzielni).

Realizacja grantu

Etap 01 Przygotowanie

1. Zrób rozeznanie terenu

Przejdź dzielnicę, poznaj miejsca, gdzie toczy się życie mieszkańców (sklepy, place zabaw, podwórka). Porozmawiaj z lokalnymi instytucjami (szkoły, parafie, organizacje) i ustal, gdzie najlepiej rozpocząć działania.

2. Zaangażuj i przeszkol asystentów / animatorów

Wybierz osobę/y, które będą twarzą innowacji w terenie. Zapewnij im szkolenie z pracy środowiskowej i komunikacji z mieszkańcami, prowadzenia diagnozy społecznej i notatek, przeprowadzania badań jakościowych, bezpieczeństwa w pracy terenowej oraz ochrony danych (RODO).

3. Kup i przygotuj rower gastronomiczny

Oznakuj go, wyposaż w podstawowe elementy (np. termosy, kubki, poczęstunek), zadbaj o czytelne informacje („darmowa kawa – porozmawiajmy”). Wykup ubezpieczenie i ustal plan serwisowy.

4. Doprecyzuj cele działania

We współpracy ze specjalistą ds. badań i analizy danych określ, jakie pytania chcesz zadać mieszkańcom i jakie informacje zebrać. Przygotuj zestaw narzędzi do pracy w terenie (formularze do notatek, proste ankiety, tablice pomysłów), tak aby dane były spójne i porównywalne. Ustal również plan monitorowania postępów: grupy docelowe, wskaźniki (np. liczba dni spędzonych w terenie, liczba rozmów z mieszkańcami w poszczególnych grupach, liczba inicjatyw oddolnych) oraz sposób późniejszej analizy i raportowania.

5. Przygotuj zaplecze organizacyjne

Wybierz miejsce przechowywania roweru (np. garaż, OPS, dom kultury), przygotuj materiały promocyjne (np. ulotki, plakaty, posty w mediach społecznościowych), zakup potrzebne produkty (np. kawa, mleko, herbata).

6. Nawiąż partnerstwa

Zaproś do współpracy lokalne NGO, szkoły, spółdzielnie, parafie, firmy. Ustal, jak mogą wesprzeć działania (np. udostępniając przestrzeń, angażując wolontariuszy, wspierając drobnymi produktami).

7. Ustal procedury wewnętrzne

Wyznacz w instytucji osobę kontaktową dla asystenta, określ harmonogram spotkań zespołu (np. raz w miesiącu), ustal sposób obiegu informacji.

8. Stwórz identyfikację wizualną i przygotuj komunikację startu innowacji *

Opracuj logo, kolorystykę i hasło (np. „Rozmowa przy kawie – bez formalności”), które wykorzystasz w komunikacji. Zadbaj o prostą księgę znaku, aby zachować spójność wizerunku. Na tej podstawie przygotuj pierwsze materiały informacyjno-rekrutacyjne (ulotki, plakaty, proste grafiki do mediów społecznościowych), które w przystępny sposób wyjaśnią mieszkańcom, czym jest Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej. Zaplanuj, jak i gdzie będziesz dystrybuować materiały (np. sklepy, szkoły, biblioteki), a także rozważ obecność na lokalnym wydarzeniu jako „zapowiedź startu”, by wprowadzić projekt do świadomości mieszkańców.

9. Przeprowadź szkolenie badawcze dla zespołu wdrażającego innowację

Wprowadź asystentów i osoby wspierające w podstawy dostosowania narzędzi do planu badań, prowadzenia notatek, zbierania danych i obserwacji w terenie. Dzięki temu informacje będą gromadzone w spójny sposób, co ułatwi późniejszą analizę i przygotowanie raportu końcowego.

10. Informuj w social mediach i stronach internetowych

Zamieść harmonogram wyjazdów, mapę punktów spotkań, krótki opis innowacji i formularz sugestii. Dodaj zdjęcia i relacje z działań oraz informacje kontaktowe do instytucji organizatora i partnerów.

* Koszty związane z działaniami informacyjno-promocyjnymi grantu oraz koszty personelu zajmującego się tymi działaniami są niekwalifikowane. Więcej informacji znajdziesz w procedurach konkursowych.

Realizacja grantu

Etap 02 Uruchomienie

1. **Rozpocznij dyżury w terenie**

Na początku wybierz 2–3 punkty w dzielnicy i zacznij regularnie pojawiać się tam z rowerem. Zrób „miękki start” w mniejszej skali, by sprawdzić, jak reagują mieszkańcy.

2. **Nawiązuj rozmowy przy rowerze**

Oferuj kawę, herbatę, drobne atrakcje dla dzieci. Zbieraj sygnały o problemach i potrzebach mieszkańców.

3. **Animuj przestrzeń**

Organizuj proste działania integracyjne (bańki mydlane, mini warsztaty, wspólne gry). Raz na jakiś czas zostaw trwałe ślady w przestrzeni (np. posadzone kwiaty, tablica wspólnotowa), aby mieszkańcy czuli, że coś zrobili razem.

4. **Zachęcaj do udziału w ofercie działań aktywizacyjnych**

Opowiadaj o zajęciach, zapraszaj osobiście i wspieraj pierwsze kontakty mieszkańców z instytucją.

5. **Regularnie prowadź notatki i raporty z działań**

Zapisuj liczbę rozmów, główne tematy i pomysły mieszkańców (zgodnie z ustalonym planem). Rób to w spójny sposób, by dane można było porównywać i analizować. Przykłady formularzy do zapisywania ustrukturyzowanych notatek znajdziesz w załączonym ebooku.

6. **Spotykaj się cyklicznie z zespołem projektu**

Omawiaj zebrane doświadczenia, analizuj dane i wspólnie dostosowuj program działań do realnych potrzeb.

7. Dbaj o rower i zaplecze techniczne

Rób bieżące przeglądy sprzętu i uzupełniaj zapasy produktów (kawa, herbata, materiały animacyjne).

8. Angażuj partnerów lokalnych (opcjonalnie)

Zapraszaj szkoły, NGO czy spółdzielnie do współanimowania działań, aby mieszkańcy wiedzieli, że stoją za tym różne instytucje, a nie tylko jedna.

9. Włączaj mieszkańców jako współorganizatorów

Zachęcaj, by sami prowadzili drobne aktywności.
To buduje liderów i daje poczucie sprawczości.

10. Prowadź bieżącą komunikację (opcjonalnie)

Informuj mieszkańców o dyżurach i zapraszaj do udziału w działaniach. Publikuj krótkie relacje i zdjęcia w mediach społecznościowych, na tablicach ogłoszeń, aby coraz więcej osób wiedziało o działaniu. Wyznacz osobę odpowiedzialną za komunikację i dbaj o regularność, lepiej mniejsze treści częściej, niż rzadkie duże kampanie.

11. Zadbaj o bezpieczeństwo w terenie

Ustal zasady reagowania w sytuacjach trudnych
i zapewnij asystentowi wsparcie instytucjonalne.

Rozwój rozwiązania po rozliczeniu grantu

Etap 03 Monitoring działań

1. Pytaj mieszkańców o zdanie

Zbieraj opinie o nowym sposobie diagnozy środowiska lokalnego:

- krótkie ankiety po spotkaniach,
- rozmowy bezpośrednie,
- konsultacje z organizacjami.

Dzięki temu szybko sprawdzisz, co działa, a co wymaga poprawy.

2. Obserwuj zainteresowanie i frekwencję

Analizuj, które miejsca w dzielnicy, godziny czy punkty spotkań przyciągały najwięcej osób, jakie aktywności były najchętniej wybierane, a które budziły mniejsze zainteresowanie.

3. Pilnuj stabilności finansowej i organizacyjnej

Sprawdzaj regularnie, jakie są koszty wydatkowania oraz utrzymania roweru (personel, produkty, materiały), i porównuj je z dostępnymi środkami w projekcie. To pozwala zaplanować stabilne wydatkowanie pozyskanych środków.

4. Dbaj o bezpieczeństwo i jakość działań

Rób okresowe przeglądy roweru i wyposażenia, dbaj o uzupełnianie materiałów, reaguj szybko na usterki.

5. Przygotowuj regularne raporty podsumowujące

Co kwartał podsumuj: ilu było mieszkańców, jakie tematy rozmów powtarzały się najczęściej, jakie działania integracyjne udało się zrealizować. Raport może być podstawą do rozmów o dalszym finansowaniu i rozwoju.

6. Wprowadzaj zmiany na bieżąco

Korzystaj z danych i opinii, aby ulepszać działania. Jeśli coś nie działa zgodnie z założeniami (np. niska frekwencja w danym punkcie), zmień lokalizację roweru, wprowadź nową formę animacji lub zaangażuj partnerów.

7. Monitoruj trwałość efektów społecznych

Sprawdzaj, czy mieszkańcy utrzymują relacje nawiązane podczas projektu, czy pojawiają się lokalni liderzy i czy instytucje kontynuują współpracę z osobami, które wcześniej były poza systemem.

8. Określ wskaźniki sukcesu trwałości

Np. liczba mieszkańców uczestniczących w spotkaniach przy rowerze, liczba osób, które dzięki rozmowom zdecydowały się wziąć udział w ofercie lokalnych instytucji (np. domów kultury, świetlic, programów społecznych), liczba oddolnych inicjatyw po projekcie, poziom zaufania mieszkańców do instytucji lokalnych, liczba partnerstw utrzymanych lub rozwiniętych po zakończeniu projektu.

Rozwój rozwiązania po rozliczeniu grantu

Etap 04 Upowszechnianie

1. Oceń dojrzałość modelu

Sprawdź, które elementy działania roweru i asystenta okazały się najbardziej skuteczne, a które wymagają poprawy.

2. Upowszechniaj model w szerszej skali

Dziel się doświadczeniami z innymi dzielnicami miasta, a także z sąsiednimi gminami, np. w ramach sieci współpracy samorządów lub w trakcie spotkań branżowych. Dzięki temu wypracowane rozwiązanie może inspirować kolejne społeczności do wdrażania podobnych działań na swoim terenie.

3. Rozszerz funkcje roweru

Dodaj nowe zastosowania: konsultacje społeczne (np. plany zagospodarowania), działania edukacyjne (zdrowie, ekologia, obywatelskość), kampanie miejskie.

4. Utrwal model

Wpisz działania asystenta do stałej oferty OPS, CAL czy programów rewitalizacji, tak aby innowacja nie była tylko projektem czasowym.

5. Buduj lokalne kadry

Przeszkol nowych asystentów, angażuj NGO i liderów społecznych jako współoperatorów. Stwórz sieć wymiany doświadczeń między dzielnicami i gminami.

6. Dziel się doświadczeniem

Przygotuj opracowanie z rekomendacjami (np. przewodnik dobrych praktyk) i udostępnij go innym JST. Organizuj spotkania, wizyty studyjne i publikacje z przykładami działań, by wspierać rozwój podobnych rozwiązań w innych gminach. Rozważ także wykorzystanie mediów społecznościowych.

7. Dywersyfikuj źródła finansowania

Oprócz budżetu JST, korzystaj z funduszy UE, programów grantowych, CSR lokalnych firm, a także mikrograntów czy budżetu obywatelskiego.

4. Na jakie potencjalne ryzyka należy uważać?

Każde wdrożenie projektu niesie za sobą bariery, które mogą się pojawiać w trakcie prac. Poniżej znajduje się lista barier oraz sposoby radzenia sobie z nimi, które pozwolą na lepsze przygotowanie się do działania.

Bariera	Sposób poradzenia sobie z nią
Opóźnienia formalne i decyzyjne (np. procedury JST, zamówienia publiczne)	Rozpocznij przygotowania (np. zgody na korzystanie z przestrzeni, zamówienia na rower) jak najwcześniej, najlepiej jeszcze przed przyznaniem grantu. Ustal odpowiedzialności między wydziałami na starcie.
Brak wykwalifikowanego asystenta społeczności lokalnej	Zapewnij czas na rekrutację i szkolenie. Jeśli trudno znaleźć odpowiednią osobę, rozważ oddelegowanie pracownika OPS/ domu kultury i wsparcie go mentoringiem ze strony NGO z doświadczeniem w pracy środowiskowej.
Nieufność mieszkańców wobec instytucji	Zacznij od nieformalnych działań (kawa, animacje dla dzieci), które budują zaufanie. Zaangażuj lokalnych liderów / opiniotwórców (np. radni dzielnicowi, proboszcz, aktywiści) jako pomost między instytucją a mieszkańcami.

Bariera	Sposób poradzenia sobie z nią
Niska frekwencja i ograniczone zainteresowanie	Dostosuj harmonogram i lokalizację dyżurów – pojawiaj się tam, gdzie faktycznie toczy się życie (sklepy, place zabaw, podwórka). Testuj różne godziny i formy działań.
Niska jakość danych lub nieuporządkowane informacje	Przeprowadź szkolenie zespołu z zasad prowadzenia notatek i korzystania z przygotowanych narzędzi. Zadbaj, aby formularze, zestaw wskaźników i inne materiały opracowane przez specjalistę były zawsze łatwo dostępne dla asystentów w terenie. W trakcie realizacji działań na bieżąco sprawdzaj notatki i raporty robocze, aby szybko wychwytywać ewentualne błędy czy nieścisłości i korygować sposób ich prowadzenia.
Trudność w utrzymaniu ciągłości działań po granicy	Już w trakcie grantu buduj partnerstwa i szukaj dodatkowych źródeł finansowania (fundusze JST, budżet obywatelski, granty NGO, wsparcie firm lokalnych). Wpisz innowację do dokumentów strategicznych (np. programu rewitalizacji).
Problemy techniczne z rowerem gastronomicznym	Zapewnij zaplecze serwisowe i osobę odpowiedzialną za bieżące przeglądy. Planuj koszty eksploatacyjne i ubezpieczenie roweru.
Brak koordynacji między instytucjami	Już w fazie przygotowania ustal, kto odpowiada za: obsługę roweru, działania asystenta, raportowanie, promocję. Spisz to w prostym dokumencie i omawiaj na cyklicznych spotkaniach zespołu.

Bariera	Sposób poradzenia sobie z nią
Słaba komunikacja działań	Zadbaj o prostą i jasną komunikację – plakat przy rowerze („Darmowa kawa – porozmawiajmy”), ulotki w spółdzielniach, posty w social mediach. Rozpocznij promocję jeszcze przed pierwszym dyżurem.
Zbyt wysokie oczekiwania wobec efektów w krótkim czasie	Podkreśl, że budowanie zaufania wymaga czasu. Ustal realistyczne wskaźniki – np. liczba rozmów czy osób włączonych w nowe działania – zamiast natychmiastowych „dużych rezultatów”.

5. Harmonogram prac

Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8
Etap 01 Przygotowanie								
1. Rozeznanie terenu (miejsca, instytucje, liderzy)								
2. Rekrutacja i szkolenie asystenta/ów								
3. Zakup, oznakowanie i wyposażenie roweru gastronomicznego								
4. Doprecyzowanie celów działania, pytania i formularze notatek								
5. Uzgodnienia formalne w instytucji (procedury, logistyka przechowywania, obsługa zamówień)								
6. Nawiązywanie partnerstw lokalnych (OPS, szkoły, NGO, spółdzielnie)								
7. Ustalenie procedur wewnętrznych i sposobu obiegu informacji								
8. Przeprowadzenie szkolenia badawczego dla zespołu								
9. Stworzenie identyfikacji wizualnej i materiałów informacyjno-rekrutacyjnych								
10. Stworzenie strony www (opcjonalnie)								

Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8
Etap 2: Uruchomienie								
1. Dyżury animatora/asystenta w terenie								
2. Spotkania cyklicznie z zespołem JST i partnerami (plus kwartalne podsumowania)								
3. Zadbanie o rower i zaplecze techniczne (przeglądy, zapasy)								
4. Angażowanie partnerów lokalnych w animację								
5. Włączenie mieszkańców jako współorganizatorów								
6. Zadbanie o bieżącą komunikację (posty, relacje, plakaty, media lokalne)								
7. Zapewnienie bezpieczeństwa pracy terenowej (procedury, wsparcie instytucji/służb)								

6. Ramowy budżet wdrożenia innowacji

W ramowym budżecie zawarto wyłącznie koszty kwalifikowalne możliwe do sfinansowania w ramach grantu. Katalog ten nie jest zamknięty – jest wyjściową propozycją wynikającą z opisanego powyżej planu wdrożenia. Docelowy budżet powinien zostać dopasowany do skali wdrożenia i warunków organizacyjnych w jednostce wdrażającej innowację.

Budżet został podzielony na zakres podstawowy i poszerzony, zawierający koszty opcjonalne. Do zakresu podstawowego zostały przyporządkowane koszty uznane za niezbędne do wdrożenia innowacji. Zakres poszerzony zawiera natomiast koszty opcjonalne – ocenione jako ważne, bez których jednak innowacja jest możliwa do wdrożenia.

1. Wynagrodzenia osób bezpośrednio zaangażowanych						
pozycja	jednostka	liczba	cena od	cena do	koszt od	koszt do
zakres podstawowy						
1.1 Asystent / animator (2 os x 0,5 etatu)	miesiąc	10	6 500	9 000	65 000	90 000
1.2 Opiekun działań merytorycznych (1 os x 0,75 etatu)	miesiąc	10	4 875	6 750	48 750	67 500
1.3 Szkolenie badawcze dla zespołu wdrażającego innowację	godzina	30	150	350	4 500	10 500
suma kosztów podstawowych					118 250	168 000

	zakres poszerzony (koszty opcjonalne)					
1.4 Szkolenie z pracy środowiskowej	godzina	16	150	350	2 400	5 600
suma kosztów opcjonalnych					7 950	14 700

2. Narzędzia, urządzenia i zakupy bezpośrednio związane z wdrożeniem

pozycja	jednostka	liczba	cena od	cena do	koszt od	koszt do
zakres podstawowy						
2.1 Rower gastronomiczny (w zależności od standardu i wyposażenia)	komplet	1	25 000	75 000	25 000	75 000
2.2 Niezbędne opłaty eksploatacyjne roweru	zestaw usług	1	8 270	12 770	8 270	12 770
2.3 Ekspres do kawy	komplet	1	7 000	9 000	7 000	9 000
2.4 Drobne wyposażenie dodatkowe: naczynia jednorazowe lub wielokrotnego użytku, termosy, dzbanki	komplet	1	1 132	2 130	1 132	2 130
2.5 Drobne wyposażenie dodatkowe: stoliki, krzeselka składane, tablica informacyjna „darmowa kawa”	komplet	1	330	570	330	570
2.6 Produkty gastronomiczne: (m.in.: kawa, herbata, woda, mleko, cukier drobny poczęstunek).	zestaw	1	4 334	10 624	4 334	10 624

2.7 Projekt i wydruk materiałów identyfikujących i komunikujących działania	zestaw	1	3 000	8 000	3 000	8 000
2.8 Wyposażenie wspierające działania animacyjne - materiały edukacyjne i rekreacyjne dla pobudzenia prostych aktywności sąsiedzkich (m.in.: materiały plastyczne, balony, bańki mydlane, gry podwórkowe)	zestaw	1	560	1 178	560	1 178
2.9 Druk narzędzi pracy (m.in.: druk raportów, ankiet, arkuszy wywiadów pogłębionych i obserwacji)	zestaw	1	2 500	3 500	2 500	3 500
2.10 Szkolenie z obsługi roweru gastronomicznego (1-2 dni, zakres: szkolenie stanowiskowe, obsługa sprzętu, obsługa klienta)	szkolenie	1	500	2 000	500	2 000
suma kosztów podstawowych					53 326	86 872
łączny koszt (zakres podstawowy)					170 876	257 772
łączny koszt – zakres poszerzony (koszty podstawowe + opcjonalne)					173 276	263 372

03

Lista załączników i źródła

1. Lista załączników

Wdrożenie innowacji wspierają materiały dodatkowe, które można pobrać ze strony www.innowacjewsamorządzie.pl

1. Ebook „Mobilne Wsparcie Społeczności Lokalnej”

Zawiera:

- szczegółowy opis założeń projektu,
- specyfikację roweru gastronomicznego jako narzędzia pracy mobilnego asystenta społeczności lokalnej,
- narzędziownik m.in. ze scenariuszami przebiegu obserwacji i wywiadów z mieszkańcami, a także narzędziami pracy.

2. Źródła

1. Zdjęcia pochodzą z serwisu Freepik, www.freepik.com
2. Ikony pochodzą z serwisu Flaticon, www.flaticon.com
3. Grafiki wygenerowane przy użyciu narzędzia Google Gemini, na podstawie opisu przygotowanego przez autora, 2025.

